EUROPOS PARLAMENTAS

2004 *2009*

Vystymosi komitetas

2007/0228(CNS)

3.9.2008

NUOMONĖ

Vystymosi komiteto

pateikta Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetui

dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą sąlygų
(COM(2007)0637 – C6-0011/2008 – 2007/0228(CNS))

Nuomonės referentė: Danutė Budreikaitė

PA_Legam

TRUMPAS PAGRINDIMAS

Europos Komisija, norėdama pritraukti aukštos kvalifikacijos migrantus savo poreikiams tenkinti ir varžytis pasaulinėje kovoje dėl protų, pateikė pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą sąlygų (žinomos kaip Mėlynosios kortelės direktyva). Nors pasiūlymo pagrindas – padaryti ES konkurencingiausia XXI amžiaus ekonomika, kai kurie dalykai daro poveikį jos vystymosi politikai. ES tikrai pripažįsta vystymosi politikos ir kitų politikos sričių, įskaitant migraciją, darnos svarbą, bet vis dėlto kyla pavojus, kad besivystančiose šalyse dėl mėlynosios kortelės stigs kvalifikuotų darbuotojų arba didės protų nutekėjimas, o tai turėtų neigiamų padarinių pagrindiniams vystymosi sektoriams. Šiuo atžvilgiu pasiūlymas dėl mėlynosios kortelės gali prieštarauti 2006 m. parengtai Vystymosi politikos darnos programai, kurios indėlis vienas iš pagrindinių ES norint pasiekti Tūkstantmečio vystymosi tikslus 2015 m.

Šiuo metu daugiau kaip 25 proc. aukštos kvalifikacijos darbuotojų iš Afrikos šalių (pvz., Mozambiko, Ganos, Kenijos ir Ugandos) gyvena išsivysčiusiose šalyse. Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno šalyse šis skaičius siekia 70 proc.[1] Toks protų nutekėjimas daro neigiamą įtaką pagrindiniams (pvz., švietimo ir sveikatos) sektoriams ir kenkia besivystančių šalių gebėjimui siekti Tūkstantmečio vystymosi tikslų – vieno iš ES vystymosi politikos prioritetų.

Derėtų atkreipti dėmesį ir į kitą pasiūlymo klausimą: tvirtinama, kad įdarbinama remiantis laikinosios migracijos samprata, taigi tam tikrą laiką padirbęs ES migrantas sugrįš į savo kilmės vietą (tai žinoma kaip apykaitinė migracija). Bet padirbęs dvejus metus vienoje valstybėje narėje, migrantas gali išvykti į kitą valstybę narę ir gyventi įvairiose valstybėse narėse tiek laiko, kad gautų ilgalaikio gyventojo statusą, taigi jis laikinąją migraciją paverčia nuolatine. Su migrantų galimybe įsidarbinti susijęs ir etiško įdarbinimo klausimas – tai tam tikras elgesio kodeksas, padedantis apsaugoti nuo aktyvaus darbo jėgos telkimo iš sektorių, kuriuose trūksta žmogiškųjų išteklių. Tačiau toks kodeksas nesulaikys į išsivysčiusias šalis plūstančių darbuotojų. Be to, į pasiūlytą elgesio kodeksą neįtraukta privačiojo sektoriaus įdarbinimo patirtis ir jis neapims šalių (pvz., Jungtinės Karalystės, Airijos ir Danijos), kurios nedalyvauja derybose dėl mėlynosios kortelės.

Galima apibendrinti, kad nors ES ir pripažįsta galimus neigiamus aukštos kvalifikacijos darbuotojų migracijos padarinius besivystančioms šalims, ji įrodinėja, kad aukštos kvalifikacijos darbuotojų migracija teiks naudos, t. y. sumažės įtampa vidaus darbo rinkoje ir užsienyje esantys migrantai siųs namo pinigines perlaidas. Nė vienas iš šių argumentų neatrodo esąs visiškai teisingas: galbūt tiesa, kad mėlynoji kortelė mažina įtampą darbo rinkoje, bet ji pritrauks darbuotojų iš sektorių, kuriuose jau trūksta darbo jėgos, *inter alia,* iš švietimo ir sveikatos sektorių; be to, iki šiol nepasiekta sutarimo dėl tikrojo piniginių perlaidų indėlio plėtojant besivystančių šalių socialinius (pvz., sveikatos ar švietimo) sektorius.

[1] Vystymosi politikos darna: klimato kaita / energetika / biokuras, migracija ir moksliniai tyrimai, p. 22–23. http://ec.europa.eu/development/icenter/repository/SEC(2008)434%20Pol%20coherence-3.pdf.

PAKEITIMAI

Vystymosi komitetas ragina atsakingą Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetą į savo pranešimą įtraukti šiuos pakeitimus:

Pakeitimas 1
Corina Crețu

Pasiūlymas dėl direktyvos
4a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(4a) Siekiant geriau padėti valstybėms narėms vystyti savo imigracijos strategiją ir politikos sritis, taip pat siekiant padėti migrantams geriau suvokti ir stebėti migracijos procesus, reikėtų parengti ir įgyvendinti bendrą Europos lygmens imigracijos politiką.

Pakeitimas 2
Corina Crețu

Pasiūlymas dėl direktyvos
6 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(6) Siekiant Lisabonos proceso tikslų taip pat svarbu skatinti ***aukštos kvalifikacijos*** darbuotojų, kurie yra ES, visų pirma 2004 ir 2007 m. į ES įstojusių valstybių narių, piliečiai, judumą Sąjungoje. Įgyvendindamos šią direktyvą, valstybės narės privalo laikytis Bendrijos pirmumo principo, kaip visų pirma nurodyta atitinkamose 2003 m. balandžio 16 d. ir 2005 m. balandžio 25 d. Stojimo aktų nuostatose.	(6) Siekiant Lisabonos proceso tikslų taip pat svarbu skatinti darbuotojų, kurie yra ES, visų pirma 2004 ir 2007 m. į ES įstojusių valstybių narių, piliečiai, judumą Sąjungoje. Įgyvendindamos šią direktyvą, valstybės narės privalo laikytis Bendrijos pirmumo principo, kaip visų pirma nurodyta atitinkamose 2003 m. balandžio 16 d. ir 2005 m. balandžio 25 d. Stojimo aktų nuostatose.

Pakeitimas 3
Thijs Berman

Pasiūlymas dėl direktyvos
17 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(17) Reikėtų skatinti ir stiprinti trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojų judumą tarp Bendrijos ir jų kilmės šalies. Reikėtų numatyti 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyvos 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso išimtis siekiant pailginti buvimo už Bendrijos teritorijos laikotarpį, į kurį neatsižvelgiama apskaičiuojant teisėto ir nepertraukiamo gyvenimo šalyje laiką, būtiną norint gauti EB ilgalaikio gyventojo statusą. Taip pat reikėtų numatyti ilgesnius buvimo už šalies teritorijos laikotarpius, nei nustatytieji Tarybos direktyvoje 2003/109/EB, trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojams įgijus EB ilgalaikio gyventojo statusą. Visų pirma, siekdamos skatinti trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojų, kilusių iš besivystančių šalių, apykaitinę migraciją, valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybes, numatytas Tarybos direktyvos 2003/109/EB 4 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje ir 9 straipsnio 2 dalyje, kad būtų galima nustatyti ilgesnius buvimo už šalies teritorijos laikotarpius, nei nustatytieji šioje direktyvoje. Kad atitiktų visų pirma pagrindinius plėtros tikslus, tokios išimtys turėtų būti taikomos tik tuomet, kai galima įrodyti, kad atitinkamas asmuo grįžo į savo kilmės šalį ***dirbti, studijuoti arba vykdyti savanoriškąją veiklą.***	(17) Reikėtų skatinti ir stiprinti trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojų judumą tarp Bendrijos ir jų kilmės šalies. Reikėtų numatyti 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyvos 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso išimtis siekiant pailginti buvimo už Bendrijos teritorijos laikotarpį, į kurį neatsižvelgiama apskaičiuojant teisėto ir nepertraukiamo gyvenimo šalyje laiką, būtiną norint gauti EB ilgalaikio gyventojo statusą. Taip pat reikėtų numatyti ilgesnius buvimo už šalies teritorijos laikotarpius, nei nustatytieji Tarybos direktyvoje 2003/109/EB, trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojams įgijus EB ilgalaikio gyventojo statusą. ***Vadovaujantis 2005 m. balandžio 12 d. Komisijos komunikatu „Vystymosi politikos darna: spartinti pažangą siekiant Tūkstantmečio vystymosi tikslų“ (COM(2005)0134) ir norint skatinti apykaitinę migraciją, reikėtų atkreipti dėmesį į šiuos penkis tikslus: 1) mokyti besivystančių šalių darbininkus, 2) išlaikyti besivystančių šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojus, 3)suteikiant socialinį ir finansinį saugumą skatinti darbuotojus savo noru grįžti į savo kilmės šalį, 4) teisiškai privalomu elgsenos kodeksu skatinti etišką įdarbinimą, 5) didinti apykaitinę migraciją įgyvendinant dvigubos pilietybės standartus ir abipusiškai pripažįstant diplomus.*** Visų pirma, siekdamos skatinti trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojų, kilusių iš besivystančių šalių, apykaitinę migraciją, valstybės narės turėtų apsvarstyti

galimybes, numatytas Tarybos direktyvos 2003/109/EB 4 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje ir 9 straipsnio 2 dalyje, kad būtų galima nustatyti ilgesnius buvimo už šalies teritorijos laikotarpius, nei nustatytieji šioje direktyvoje. Kad atitiktų visų pirma pagrindinius plėtros tikslus, tokios išimtys turėtų būti taikomos tik tuomet, kai galima įrodyti, kad atitinkamas asmuo grįžo į savo kilmės šalį.

Pakeitimas 4
Corina Crețu

Pasiūlymas dėl direktyvos
20 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(20) Įgyvendindamos šią direktyvą, valstybės narės turėtų susilaikyti nuo aktyvios įdarbinimo politikos besivystančiose šalyse tuose sektoriuose, kuriuose trūksta žmogiškųjų išteklių. Reikėtų ***plėtoti*** etiško įdarbinimo politiką ir principus, ***taikytinus viešojo ir privačiojo sektorių darbdaviams, visų pirma sveikatos apsaugos srityje, kaip nurodyta 2007 m. gegužės 14 d. Tarybos ir valstybių narių išvadose dėl Europos veiklos programos kritinio sveikatos sistemos darbuotojų trūkumo besivystančiose šalyse problemai spręsti (2007–2013 m.). Juos reikėtų stiprinti*** sukuriant mechanizmus, gaires ir kitas priemones apykaitinei bei laikinai migracijai palengvinti, taip pat kitas priemones, kurios kuo labiau sumažintų neigiamą ir padidintų teigiamą aukštos kvalifikacijos darbuotojų migracijos poveikį besivystančioms šalims. Bet kokie tokio pobūdžio veiksmai turi atitikti 2006 m. lapkričio 22–23 d. Tripolyje priimtą ES ir Afrikos bendrą pareiškimą dėl migracijos ir	(20) Įgyvendindamos šią direktyvą, valstybės narės turėtų susilaikyti nuo aktyvios įdarbinimo politikos besivystančiose šalyse tuose sektoriuose, kuriuose trūksta žmogiškųjų išteklių, ***ypač sveikatos ir švietimo sektoriuose***. Reikėtų ***stiprinti*** etiško įdarbinimo politiką ir principus, sukuriant mechanizmus, gaires ir kitas priemones apykaitinei bei laikinai migracijai palengvinti, taip pat kitas priemones, kurios kuo labiau sumažintų neigiamą ir padidintų teigiamą aukštos kvalifikacijos darbuotojų migracijos poveikį besivystančioms šalims. Bet kokie tokio pobūdžio veiksmai turi atitikti ***2007 m. gegužės 15 d. Tarybos išvadas dėl Europos veiklos programos kritinio sveikatos sistemos darbuotojų trūkumo besivystančiose šalyse problemai spręsti (2007–2013 m.), Komisijos komunikatą „Vystymosi politikos darna: spartinti pažangą siekiant Tūkstantmečio vystymosi tikslų“, 2007 m. gruodžio mėn. Lisabonoje per ES ir Afrikos vadovų susitikimą inicijuotą naują ES ir Afrikos***

vystymosi, ir jais turėtų būti siekiama parengti visapusišką migracijos politiką, kaip paragino 2006 m. gruodžio 14–15 d. Europos Vadovų Taryba.	***strateginę partnerystę ir*** 2006 m. lapkričio 22–23 d. Tripolyje priimtą ES ir Afrikos bendrą pareiškimą dėl migracijos ir vystymosi, ir jais turėtų būti siekiama parengti visapusišką migracijos politiką, kaip paragino 2006 m. gruodžio 14–15 d. Europos Vadovų Taryba.

Pakeitimas 5

Pasiūlymas dėl direktyvos
20 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos pasiūlytas tekstas	*Pakeitimas*
	(20a) Komisija ir valstybės narės turėtų plėtoti ir įgyvendinti, kaip teigiama 2006 m. balandžio 10 d. Tarybos išvadose dėl ES veiklos strategijos dėl besivystančiose šalyse kilusios žmogiškųjų išteklių krizės sveikatos priežiūros sistemoje, ES sveikatos darbuotojų įdarbinimo etiško elgesio kodeksą, atitinkantį Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) nuostatas ir pagrįstą pažangiausia valstybių narių patirtimi.

Pagrindimas

Vadovaujantis mintimi apie etišką įdarbinimą, pasiūlymu siekiama įgyvendinti konkrečias priemones (teisiškai privalomą įsipareigojimą) siekiant išvengti kvalifikuotų darbuotojų trūkumo besivystančiose šalyse.

Pakeitimas 6

Pasiūlymas dėl direktyvos
20 b konstatuojamoji (nauja)

Komisijos pasiūlytas tekstas	*Pakeitimas*
	(20b) ES sveikatos darbuotojų įdarbinimo etiško elgesio kodeksą derėtų taikyti kitoms labai svarbioms sritims, pavyzdžiui, švietimui, siekiant užtikrinti, kad ir viešojo, ir privačiojo sektorių darbdaviai laikytųsi etiško požiūrio ar, dar

geriau, nesamdytų kvalifikuotų migrantų, dirbančių tose srityse, kuriose jų kilmės šalyse labai trūksta darbo jėgos.

Pagrindimas

Siekiant švietimo sektorių apsaugoti nuo neigiamų neetiško įdarbinimo padarinių, pasiūlytas ir elgesio kodekso tęsinys, kuris apimtų šią labai svarbią sritį.

Pakeitimas 7
Corina Crețu

Pasiūlymas dėl direktyvos
20 c konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(20c) Komisija turėtų įvertinti šios direktyvos poveikį ES ir Afrikos partnerystei migracijos, judumo ir užimtumo srityse, kurios įtrauktos į 2007 m. gruodžio mėn. Lisabonoje pasirašytą naują Afrikos ir ES strateginę partnerystę.

Pakeitimas 8
Thijs Berman

Pasiūlymas dėl direktyvos
20 d konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(20d) Siekiant sukurti veiksmingą strategiją, pagal kurią būtų galima išlaikyti aukštos kvalifikacijos darbuotojus, pvz., įgyvendinant vystymo programas, kurios didintų įsidarbinimo galimybes ir gerintų darbo sąlygas, Komisija turėtų teikti besivystančioms šalims atitinkamą techninę paramą ir užtikrinti atitinkamą mokymą.

Pakeitimas 9
Renate Weber

Pasiūlymas dėl direktyvos
20 e konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(20e) ES turėtų sukurti išsamią ir nuoseklią strategiją, kuri padėtų įveikti galimus neigiamus besivystančių šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojų migracijos padarinius. Šioje strategijoje pagrindinis dėmesys turėtų būti skiriamas investicijoms į aukštos kvalifikacijos darbuotojų mokymą, ypač sveikatos priežiūros ir švietimo srityse, bei paramai besivystančioms šalims išlaikyti šalyje aukštos kvalifikacijos darbuotojus.

Pagrindimas

Protų nutekėjimas iš besivystančių šalių turi neigiamų padarinių šių šalių žmogiškiesiems ištekliams. Iš esmės ES valstybėms narėms naudinga, kad šios šalys investuoja į švietimą. Todėl ES faktiškai yra įsipareigojusi planuoti, kaip kompensuoti šį praradimą, su kuriuo gali susidurti besivystančios šalys.

Pakeitimas 10
Thijs Berman

Pasiūlymas dėl direktyvos
21 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(21) Reikėtų numatyti konkrečias nuostatas dėl ataskaitų teikimo siekiant stebėti aukštos kvalifikacijos darbuotojų schemos įgyvendinimą ir nustatyti bei galbūt kompensuoti jos galimą poveikį, susijusį su *„protų nutekėjimu“* besivystančiose šalyse, visų pirma Afrikoje į pietus nuo Sacharos. Todėl kasmet valstybės narės turėtų perduoti duomenis apie aukštos kvalifikacijos imigrantų, priimtų į valstybes nares, profesiją ir pilietybę naudodamosi tinklu, šiuo tikslu sukurtu	(21) Reikėtų numatyti konkrečias nuostatas dėl ataskaitų teikimo siekiant stebėti aukštos kvalifikacijos darbuotojų schemos įgyvendinimą ir nustatyti bei galbūt kompensuoti jos galimą poveikį, susijusį su *protų nutekėjimu* besivystančiose šalyse, visų pirma Afrikoje į pietus nuo Sacharos. Todėl kasmet valstybės narės turėtų perduoti duomenis apie aukštos kvalifikacijos imigrantų, priimtų į valstybes nares, profesiją, ***amžių, lytį*** ir pilietybę naudodamosi tinklu, šiuo tikslu

2006 m. spalio 5 d. Tarybos sprendim*u* 2006/688/EB dėl tarpusavio keitimosi informacija, susijusia su valstybių narių priemonėmis prieglobsčio ir imigracijos srityse, mechanizmo nustatymo.	sukurtu *pagal* 2006 m. spalio 5 d. Tarybos sprendim*ą* 2006/688/EB dėl tarpusavio keitimosi informacija, susijusia su valstybių narių priemonėmis prieglobsčio ir imigracijos srityse, mechanizmo nustatymo. ***Taigi Komisija turėtų įvertinti, kokį poveikį besivystančioms šalims darys pasiūlymo dėl mėlynosios kortelės taikymas, ir pateikti šiuos duomenis valstybėms narėms bei Europos Parlamentui.***

Pakeitimas 11
Corina Crețu

Pasiūlymas dėl direktyvos
21 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(21a) Komisija turėtų atsižvelgti į galimą šios direktyvos poveikį besivystančių šalių sveikatos priežiūros ir švietimo sektorių vystymui; kadangi šie sektoriai yra esminiai veiksniai siekiant antrojo, ketvirtojo, penktojo ir šeštojo Tūkstantmečio vystymosi tikslų (TVT), būtina suderinti šios direktyvos ir TVT nuostatas.

Pakeitimas 12
Corina Crețu

Pasiūlymas dėl direktyvos
26 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(26a) Kadangi į imigrantų kilmės šalių vystymą svarbu įtraukti pačius imigrantus, Sąjunga turėtų pasiūlyti Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno šalių ir kitų šalių vyriausybėms kartu apsvarstyti, kaip įgyvendinti ir pritaikyti politiką, kuria būtų siekiama kiek galima labiau

	padidinti teigiamą lėšų pervedimo poveikį, užtikrinant, kad pinigai būtų pervedami taikant oficialius pinigų pervedimo būdus ir tokiu būdu garantuojant didesnius, spartesnius, pigesnius ir kryptingesnius jų srautus.

Pakeitimas 13
Thijs Berman

Pasiūlymas dėl direktyvos
27 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(27a) Siekdamos taikyti ES teisės aktus ir bendrą strategiją dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą sąlygų, Komisija ir Taryba turėtų išreikšti apgailestavimą, kad JK, Danija ir Airija nedalyvauja įgyvendinant Mėlynosios kortelės direktyvą, ir taikyti teisiškai privalomą elgsenos kodeksą dėl sąlygų trečiųjų šalių piliečiams.

PROCEDŪRA

Pavadinimas	Trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo reikalavimai, taikomi aukštos kvalifikacijos darbuotojams
Nuorodos	KOM(2007)0637 – C6-0011/2008 – 2007/0228(CNS)
Atsakingas komitetas	LIBE
Nuomonę pateikė Paskelbimo plenariniame posėdyje data	DEVE 17.1.2008
Nuomonės referentas Paskyrimo data	Danutė Budreikaitė 18.12.2007
Svarstymas komitete	25.6.2008
Priėmimo data	25.8.2008
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 18 –: 0 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Thijs Berman, Marie-Arlette Carlotti, Corina Crețu, Nirj Deva, Fernando Fernández Martín, Juan Fraile Cantón, Gay Mitchell, Horst Posdorf, Frithjof Schmidt, Jürgen Schröder, Jan Zahradil, Mauro Zani
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	John Bowis, Ana Maria Gomes, Miguel Angel Martínez Martínez, Manolis Mavrommatis, Anne Van Lancker, Renate Weber